

Απαγορευτικές διατάξεις

20. Κατά την ημέρα της ψηφοφορίας ή την παραμονή, απαγορεύονται οι δημόσιες συγκεντρώσεις με σκοπό να ακουσθεί ή για την εκφώνηση, οποιουδήποτε λόγου ή να γίνονται δηλώσεις ή συζητήσεις για κάθε θέμα που έχει άμεση ή έμμεση σχέσή με τις εκλογές.

21. Κατά την ημέρα της ψηφοφορίας ή την παραμονή απαγορεύεται επίσης η τοποθέτηση, εγκατάσταση και διατήρηση έξω από τα εκλογικά κέντρα των γνωστών ως εκλογικών επιτελείων, με τραπέζια και καρέκλες, από οποιοδήποτε κόμμα ή οποιοδήποτε πρόσωπο. Απαγορεύεται επίσης η επίδειξη ή ανάρτηση οποιωνδήποτε πινακίδων και αφίσων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις εκλογές.

Έναρξη ψηφοφορίας

22. Κάθε πρόσωπο, του οποίου το όνομα είναι καταχωρημένο στον εκλογικό κατάλογο και έχει μαζί του το δελτίο ταυτότητας ή το εκλογικό του βιβλιάριο προκειμένου για εκλογέα, ή το έγγραφο βάσει του οποίου έχει εγγραφεί στον ειδικό εκλογικό κατάλογο, προκειμένου για Κοινοτικό εκλογέα, έχει δικαίωμα να εισέλθει στο εκλογικό κέντρο και να ζητήσει να του δοθεί ψηφοδέλτιο, για να ψηφίσει.

Είσοδος
στο εκλογικό
κέντρο

Η πρόνοια του Νόμου, σχετικά με τα πρόσωπα που μπορούν να γίνονται δεκτά στο εκλογικό κέντρο, πρέπει να τηρηθεί αυστηρά. Τα μόνα πρόσωπα, που μπορούν να γίνουν δεκτά στο εκλογικό κέντρο, είναι οι εκλογείς, οι υπάλληλοι του εκλογικού κέντρου, οι υποψήφιοι ή οι διορισμένοι αντιπρόσωποι τους και οι επί καθηκοντι αστυνομικοί. Ο προεδρεύων υπάλληλος θα πρέπει να κάμει ειδικές διευθετήσεις, για τον αριθμό των εκλογέων που μπορούν να εισέρχονται ταυτόχρονα στο εκλογικό κέντρο και να δίδει ανάλογες οδηγίες στους αστυνομικούς για τη ρύθμιση της τάξης. προτείνεται όπως, σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των εκλογέων που θα εισέρχονται στο εκλογικό κέντρο να μην υπερβαίνει τους δέκα. Μόνο δέκα εκλογείς μπορούν να γίνονται δεκτοί, σε κάθε περίπτωση, για να χωρέσουν άνετα στο εκλογικό κέντρο, χωρίς κίνδυνο πρόκλησης αναταραχής και σύγχυσης. Σε περίπτωση αθρόας προσέλευσης εκλογέων ή αν υπάρχουν πολλά πρόσωπα που επιθυμούν να ψηφίσουν, όταν πλησιάζει η ώρα που θα λήξει και θα τερματισθεί η ψηφοφορία, οι υπάλληλοι του εκλογικού κέντρου οφείλουν να επιταχύνουν το ρυθμό εργασίας τους και να επισπεύσουν τη διαδικασία.

Για να δοθεί παράταση ψηφοφορίας θα πρέπει ο προεδρεύων υπάλληλος να θεβαιωθεί ότι υπάρχουν πράγματι έξω από το εκλογικό κέντρο εκλογείς. Δηλώσεις των αντιπροσώπων των κομμάτων/υποψηφίων ότι αναμένεται προσέλευση εκλογέων δεν είναι επαρκής λόγος για παράταση της ψηφοφορίας.

23. Ο Εφορος Εκλογής οφείλει να καταστήσει εκ των προτέρων γνωστά τα εκλογικά κέντρα στα οποία θα πρέπει οι εκλογείς να αποταθούν για να ψηφίσουν. Η ενημέρωση των εκλογέων γίνεται με την έκδοση ειδικής γνωστοποίησης που αναρτάται έξω από κάθε εκλογικό κέντρο. Εκτός της περίπτωσης των αστυνομικών και των υπαλλήλων, που διορίστηκαν για καθήκον στο συγκεκριμένο εκλογικό κέντρο, οι οποίοι θα πρέπει να εφοδιασθούν με ειδική εξουσιοδότηση από τον οικείο Έφορο Εκλογής για να ψηφίσουν, οι εκλογείς οφείλουν να ψηφίσουν στο δικό τους εκλογικό κέντρο και όχι σε οποιοδήποτε άλλο εκλογικό κέντρο. Οποιοσδήποτε εκλογέας ο οποίος αποτίνεται για να ψηφίσει σε κάποιο εκλογικό κέντρο, στο οποίο δε δικαιούται, θα πρέπει να συμβουλευθεί από τον προεδρεύοντα υπάλληλο για να αποταθεί στο κατάλληλο εκλογικό κέντρο.

Κατανομή
εκλογέων
στα εκλογικά
κέντρα.

Αστυνομικοί και υπάλληλοι εκλογικού κέντρου.

24. Ο εκλογέας, είτε είναι αστυνομικός ή υπάλληλος που διορίστηκε από τον Έφορο Εκλογής σε κάποιο εκλογικό κέντρο, για σκοπούς που έχουν σχέση με τις εκλογές, θα μπορεί να ψηφίσει στο εκλογικό κέντρο στο οποίο βρίσκεται για καθήκον. Ο εκλογέας αυτός θα πρέπει να εφοδιασθεί προηγουμένως με την ειδική προς τούτο εξουσιοδότηση, υπογραμμένη από τον Έφορο Εκλογής, την οποία οφείλει να παρουσιάσει στον προεδρεύοντα υπάλληλο του εκλογικού κέντρου, στο οποίο διορίστηκε για καθήκον, για να ψηφίσει. Ο προεδρεύων υπάλληλος οφείλει να ακυρώσει αμέσως την εξουσιοδότηση αυτή και να τη θέσει κατά μέρος, σε ειδικό φάκελο, για να ληφθεί υπόψη μετά το πέρας της ψηφοφορίας, κατά την συμπλήρωση της κατάστασης ψηφοδελτίων και του φύλλου καταμέτρησης των ψήφων.

Κατάλογος εκλογέων

Εκλογικός κατάλογος εκλογικού κέντρου.

25. Το απόσπασμα του εκλογικού καταλόγου ή καταλόγων, στην περίπτωση που στο εκλογικό κέντρο έχουν κατανεμηθεί και Κοινοτικοί εκλογείς, που δίδονται στον προεδρεύοντα υπάλληλο θα πρέπει να είναι σφραγισμένο και υπογραμμένο από τον Έφορο Εκλογής και να περιέχει τα ονόματα των εκλογέων που δικαιούνται να ψηφίσουν σ' αυτά. Πριν απορριφθεί εκλογέας, που αποτελείται για να ψηφίσει, ο προεδρεύων υπάλληλος πρέπει να βεβαιωθεί ότι το όνομα του ενδιαφερόμενου εκλογέα δεν περιλαμβάνεται στο απόσπασμα του εκλογικού καταλόγου. Σε περίπτωση αμφιβολίας, το θέμα πρέπει να παραπέμπεται στο Γραφείο του Εφόρου Εκλογής.

Αδιαμφισβήτητο το περιεχόμενο του εκλογικού καταλόγου.

26. Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από τον προεδρεύοντα υπάλληλο το περιεχόμενο του εκλογικού καταλόγου, ειδικά σε ότι αφορά το δικαίωμα των εκλογέων, των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται σ' αυτό. Δεν υπάρχει λόγος ο προεδρεύων υπάλληλος να ασχοληθεί με οποιοδήποτε ζήτημα που έχει σχέση με το κατά πόσο ένα όνομα αναφέρεται ή όχι στον εκλογικό κατάλογο, γιατί όλη η προηγούμενη διαδικασία, για την εγγραφή ή μη του προσώπου αυτού, έγινε με πρόθεση αποφυγής τέτοιων ζητημάτων κατά την ψηφοφορία.

Αναγνώριση της ταυτότητας του ψηφοφόρου.

27. Για τη διαπίστωση της ταυτότητας των εκλογέων απαιτείται να επιδεικνύεται μεγάλη προσοχή. Όταν ο εκλογέας εισέλθει στο εκλογικό κέντρο, θα προχωρήσει στο βοηθό υπάλληλο του εκλογικού κέντρου, που είναι υπεύθυνος για τον εκλογικό κατάλογο. Ο υπάλληλος αυτός θα ζητήσει από τον εκλογέα το δελτίο ταυτότητας ή το εκλογικό του βιβλιάριο, προκειμένου για Κύπριο εκλογέα, ή το έγγραφο βάσει του οποίου έχει εγγραφεί στον ειδικό εκλογικό κατάλογο, προκειμένου για Κοινοτικό εκλογέα και στη συνέχεια θα συμβουλευθεί τον εκλογικό κατάλογο, για να εξακριβώσει κατά πόσο το όνομα του εκλογέα αυτού περιλαμβάνεται στον εκλογικό κατάλογο.

Αφού εξακριβωθεί ότι το όνομα του εκλογέα περιλαμβάνεται πράγματι στον εκλογικό κατάλογο, **ο βοηθός υπάλληλος του εκλογικού κέντρου θα αναφέρει μεγαλοφώνως τον αριθμό ταυτότητας ή του σχετικού εγγράφου, προκειμένου περί Κοινοτικού εκλογέα και το πλήρες όνομά του, όπως είναι γραμμένο στον εκλογικό κατάλογο.** Με τον τρόπο αυτό όλοι οι παρόντες θα γνωρίζουν ότι το πρόσωπο που εισήλθε στο εκλογικό κέντρο, το οποίο είναι ή ισχυρίζεται ότι είναι ο κατονομασθείς εκλογέας, αποτάθηκε και πρόκειται να πάρει ψηφοδέλτιο για να ψηφίσει.

Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο θέμα της σημείωσης στον εκλογικό κατάλογο, δίπλα από το όνομα κάθε εκλογέα που ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο μήπως και σημειωθεί κάποιος που δεν έχει ψηφίσει ή και το αντίθετο, γιατί σε τέτοια περίπτωση θα είναι δύσκολο να εξευρεθεί αργότερα το λάθος, όταν θα έχει κλείσει η κάληψη και όταν θα έχουν συμπληρωθεί οι καταστάσεις των ψηφοδελτίων και, σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν θα γίνεται η διαλογή των ψήφων.

Ο βοηθός υπάλληλος του εκλογικού κέντρου θα πρέπει να σημειώσει μια μικρή οριζόντια γραμμή στον εκλογικό κατάλογο, δίπλα από τον αριθμό του εκλογικού βιβλιαρίου του εκλογέα, για να φαίνεται με αυτό τον τρόπο ότι ο συγκεκριμένος εκλογέας άσκησε πράγματι το εκλογικό του δικαίωμα **και παράλληλα ο εκλογέας να υπογράψει στο χώρο που βρίσκεται δίπλα από το ονοματεπώνυμό του, στον εκλογικό κατάλογο.**

Τα μόνα μέσα για αναγνώριση της ταυτότητας του εκλογέα είναι το δελτίο ταυτότητας ή το εκλογικό του βιβλιário ή το έγγραφο με το οποίο έχει εγγραφεί στον ειδικό εκλογικό κατάλογο, προκειμένου για Κοινοτικό εκλογέα τα οποία ο προεδρεύων υπάλληλος οφείλει και πρέπει να απαιτεί πάντοτε να προσκομίζονται από κάθε εκλογέα. Οι εγκλωβισμένοι πολίτες της Δημοκρατίας, μπορούν να ψηφίσουν αφού παρουσιάσουν την πολιτική τους ταυτότητα, ή το διαβατήριό τους ή οποιοδήποτε άλλο επίσημο αποδεικτικό έγγραφο της ταυτότητάς τους, που φέρει τη φωτογραφία τους.

Άσκηση εκλογικού δικαιώματος των εγκλωβισμένων.

28. Αφού γίνει η αναγνώριση της ταυτότητας του εκλογέα ο προεδρεύων υπάλληλος ή ο βοηθός υπάλληλος του εκλογικού κέντρου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τα ψηφοδέλτια, θα δώσει στον εκλογέα ένα ψηφοδέλτιο, κατάλληλα σφραγισμένο όπως περιγράφεται στην παράγραφο (19) πιο πάνω.

Χορήγηση ψηφοδελτίων.

29. Ο εκλογέας, αφού πάρει το κατάλληλα σφραγισμένο ψηφοδέλτιό του, θα προχωρήσει αμέσως σε έναν από τους θαλάμους ψηφοφορίας που βρίσκονται στο εκλογικό κέντρο και εκεί, μόνος του, θα ψηφίσει μυστικά το κόμμα ή τον υποψήφιο της εκλογής του, σύμφωνα με τις οδηγίες για τον τρόπο ψηφοφορίας, που περιέχονται στην εγκύκλιο με τον τίτλο **“Οδηγίες για καθοδήγηση των εκλογέων σχετικά με την ψηφοφορία”**, η οποία είναι αναρτημένη τόσο μέσα στο θάλαμο ψηφοφορίας όσο και έξω από το εκλογικό κέντρο, σε περίοπτα μέρη.

Ψηφοδέλτιο σημειούμενο από τον εκλογέα.

30. Οι Κανονισμοί και οι οδηγίες για τη σημείωση της ψήφου θα πρέπει να τηρηθούν πιστά από τον εκλογέα. Είναι απαραίτητο να υπάρχει διαρκής συμμόρφωση στην τήρηση των κανονισμών και οδηγιών. Το κατά πόσο ένα ψηφοδέλτιο έχει σημειωθεί έγκυρα ή όχι δεν αφορά τον προεδρεύοντα υπάλληλο, εκτός στις περιπτώσεις που θα του ζητηθεί να προμηθεύσει τον εκλογέα με δεύτερο ψηφοδέλτιο, σε αντικατάσταση του ψηφοδελτίου που τυχόν αχρηστεύθηκε από αμέλεια ή απροσεξία.

Έγκυρη σημείωση ψηφοδελτίων.

31. Ο εκλογέας αφού ψηφίσει το κόμμα ή τον υποψήφιο της προτίμησής του, θα διπλώσει το ψηφοδέλτιο, ώστε να μη φαίνεται το σημείο που ψήφισε, θα εξέλθει από το θάλαμο ψηφοφορίας και θα προχωρήσει μόνος του προς την κάληψη, εκεί θα δείξει το εξωτερικό μέρος του ψηφοδελτίου, στο μέρος που τοποθετήθηκε η επίσημη σφραγίδα, στον προεδρεύοντα υπάλληλο ή το

Εναπόθεση του ψηφοδελτίου μέσα στην κάληψη.

βοηθό υπάλληλο του εκλογικού κέντρου που είναι υπεύθυνος για φύλαξη της κάλπης και στη συνέχεια θα το ρίξει μέσα στην κάλπη. Μετά θα εγκαταλείψει ήσυχα το εκλογικό κέντρο, αφού του επιστραφεί το εκλογικό του έγγραφο.

Ο προεδρεύων υπάλληλος ή ο βοηθός υπάλληλος πρέπει να βεβαιωθεί ότι το ψηφοδέλτιο είναι σφραγισμένο στο εξωτερικό του μέρους, πριν ο εκλογέας το ρίξει μέσα στην κάλπη.

Τρόπος ψηφοφορίας των τυφλών και ανίκανων εκλογέων

Τρόπος ψηφοφορίας τυφλών και ανίκανων εκλογέων.

32. Ο προεδρεύων υπάλληλος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτόν, οφείλει να εξηγήσει στην παρουσία των εις το εκλογικό κέντρο ορισθέντων αντιπροσώπων των κομμάτων/υποψηφίων, τον τρόπο ψηφοφορίας σε οποιοδήποτε εκλογέα, εφόσον του ζητηθεί, αποφεύγοντας επιμελώς κάθε ενέργεια η οποία μπορεί να εκληφθεί ως συμβουλή ή καθοδήγηση υπέρ ορισμένου κόμματος/υποψηφίου. Τυφλός ή ανίκανος εκλογέας μπορεί να ψηφίσει μόνος του, αν το επιθυμεί, δηλώνοντας ότι είναι σε θέση να το πράξει.

Εκλογέας ο οποίος λόγω τυφλότητας ή άλλης ανικανότητας δεν μπορεί να ψηφίσει μπορεί να ζητήσει από τον προεδρεύοντα υπάλληλο, στην παρουσία ενός από τους βοηθούς υπαλλήλους ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο της απόλυτης εμπιστοσύνης του, να το βοηθήσει στην άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος, σύμφωνα με την επιθυμία που εξέφρασε. Στον όρο “ανίκανος να ψηφίσει” δεν περιλαμβάνεται ο αγράμματος, στον οποίο ο προεδρεύων υπάλληλος οφείλει απλώς να εξηγήσει τον τρόπο ψηφοφορίας και τη σειρά των κομμάτων/υποψηφίων στο ψηφοδέλτιο και τον τρόπο που τοποθετείται το σημείο “X” ή “+” ή “✓” στο κόμμα/υποψήφιο της εκλογής του, τονίζεται όμως ότι δεν επιτρέπεται να ψηφίσει εκ μέρους του.

Ανάπηρος στα κάτω άκρα εκλογέας μπορεί να συνοδεύεται μέχρι την είσοδο του εκλογικού κέντρου. Από την είσοδο και μετά θα αναλάβει ο προεδρεύων υπάλληλος για να οδηγήσει τον εκλογέα αυτό μέσα στο εκλογικό κέντρο, μέχρι και το θάλαμο ψηφοφορίας, για να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα, μόνος του, χωρίς τη βοήθεια κανενός.

Αχρηστευθέντα ψηφοδέλτια.

33. Αν κάποιος εκλογέας αχρηστεύσει κατά λάθος το ψηφοδέλτιό του, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί τούτο εύκολα, μπορεί να εφοδιασθεί με άλλο ψηφοδέλτιο, αφού πείσει για τούτο τον προεδρεύοντα υπάλληλο. Το ψηφοδέλτιο που αντικαταστάθηκε δεν πρέπει να καταστραφεί αλλά να επιστραφεί στον προεδρεύοντα υπάλληλο για να φυλαχθεί, ώστε να ληφθεί υπόψη μετά το πέρας της ψηφοφορίας, κατά την ετοιμασία της σχετικής κατάστασης των ψηφοδελτίων.

Κλείσιμο κάλπης.

34. Η κάλπη θα είναι ανοικτή μέχρι την καθορισθείσα ώρα. Ο προεδρεύων υπάλληλος κατά την καθορισθείσα ώρα, δηλ. στις 6.00 μ.μ. ακριβώς και εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι εκλογείς έξω από το εκλογικό του κέντρο, οι οποίοι αναμένουν να ψηφίσουν, θα πρέπει να κλείσει τις πόρτες του εκλογικού του κέντρου. **Σε καμιά περίπτωση και για κανένα λόγο η κάλπη θα κλείσει πριν τις 6.00 μ.μ., έστω και αν όλοι οι εγγεγραμμένοι εκλογείς, που περιλαμβάνονται στο σχετικό εκλογικό κατάλογο θα έχουν ψηφίσει πριν την ώρα αυτή.**

Σε κανένα εκλογέα, που προτίθεται να ψηφίσει, θα επιτραπεί η είσοδος στο εκλογικό κέντρο μετά την καθορισθείσα ώρα. Δεν πρέπει να δίδονται ψηφοδέλτια μετά την ώρα αυτή, εκτός μόνο στους εκλογείς που έγιναν ήδη δεκτοί και εισήλθαν στο εκλογικό κέντρο, πριν την ώρα της λήξης της ψηφο-